

Logos / Fysis / Ontologie

Někdy se metafyzika ztotožňuje s ontologií nebo také s „první filosofií, ale obojí je nesprávné. Abychom si to objasnili, musíme si vzít na pomoc Aristotela (Met. IV, 1, 1003a21ff), který mluví o vědě, která se zabývá jsoucím jakožto jsoucím (TO ON hÉ ON). Protože však řecká filosofie ztotožňovala jsoucí s fyzickým (zajisté nikoliv v našem smyslu „fyzickým“), a protože metafyzické je to, co je za fyzickým a tedy mimo jeho rámec, zabývá se metafyzika nutně něčím, co přesahuje možnosti každé ontologie. V tom smyslu je sama FYSIS skutečností metafyzickou a nikoliv fyzickou (takže LOGOS o FYSIS, tj. filosofická fyzika čili fysiologie, je nutně disciplínou metafyzickou a dokonce - jak můžeme předběžně říci - náleží do „první filosofie“, s níž to je ovšem složitější, protože u Aristotela nenajdeme přesně vypracovaný pojem PRÓTÉ FILOSOFIA, ale pouze jisté širší pojetí, které musíme sami vyvozovat z jeho traktování celého tématu. To potom znamená, že je za jistých podmínek možno se ztotožňováním metafyziky s první filosofií souhlasit, pokud to totiž bude vyplývat „z definice“. U samotného Aristotela přesahuje tematika, obsažená v tzv. Metafyzice, velmi podstatně to, čemu on sám říká „první filosofie“. Proto musíme vlastní řešení odložit až do chvíle, kdy budeme moci své pojetí první filosofie nejen přesně vymezit, ale především dostatečně zdůvodnit.

(Praha, 910802-1.)